

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : นโยบายการกระจายอำนาจการคลัง: ศึกษาเฉพาะกรณี
ความสามารถในการจัดเก็บรายได้
ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ชื่อผู้เขียน : ว่าที่ร้อยตรี ฉัตรชัย สมวัฒน์

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์

ปีการศึกษา : 2542

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์พรชัย เทพปัญญา ประธานกรรมการ
2. ศาสตราจารย์ศิริโรจน์ ภาคสุวรรณ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุทธิพิธ

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบาย ปัญหาและ/หรือข้อดีในนโยบายการกระจายอำนาจการคลังขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และปัจจัยที่เป็นสาเหตุของปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามนโยบายของรัฐที่ได้กำหนดเป็นแนวทางไว้ สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ค้นคว้าจากเอกสารเป็นการพรรณนา วิเคราะห์ และการอภิปรายผล ประกอบกับการสัมภาษณ์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จากประธานองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บรายได้ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรีรวมเป็น 12 คนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผลการวิจัยพบว่า ระหว่างปี พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2541 รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายกระจายอำนาจการคลังให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยกำหนดเป็นนโยบาย และมาตรการต่างๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้ และได้รับการตอบสนองจากหน่วยงานของรัฐในฐานะผู้ปฏิบัติ แต่ในทางกลับกันนโยบาย หรือ

มาตรการบางประการ กลับไม่ได้รับการตอบสนองจากหน่วยงานของรัฐ หรืออาจได้รับการตอบสนองแต่เกิดความล่าช้า สาเหตุและปัจจัยที่ทำให้นโยบายไม่สัมฤทธิ์ผล หรือเกิดความล่าช้าสามประการ คือ 1. กระบวนการในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งขึ้นอยู่กับความชัดเจนของนโยบายตลอดจนความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติว่ามีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบายมากน้อยเพียงใด 2. สมรรถนะของหน่วยงานที่มีหน้าที่ปฏิบัติ พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากโครงสร้างและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ไม่สัมพันธ์กับพื้นที่ดำเนินการ 3. บุคลากรที่มีหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่าส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

นอกจากปัจจัยทั้งสามประการแล้วยังมีปัจจัยภายนอกที่ส่งผลให้นโยบายหรือมาตรการไม่ประสบความสำเร็จ คือ สถานะเศรษฐกิจและสังคมซึ่งได้รับผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจทำให้การจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บรายได้ได้น้อย สถานะทางการเมืองอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ส่งผลให้นโยบายขาดความต่อเนื่อง และทรัพยากรภายในพื้นที่ขององค์การปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ที่มีความแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่นทำให้แหล่งที่มาของรายได้แตกต่างกัน ตลอดจนความร่วมมือของประชาชนในการชำระภาษี

สาเหตุและปัจจัยต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วส่งผลให้การจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ประสบความสำเร็จตามนโยบายที่กำหนดไว้